

La novetat recent de les periodistes esportives

ISABEL BOSCH

La presència de la dona cobrint la informació durant els Jocs Olímpics de Barcelona serà un fet habitual. Comentaristes de televisió, de ràdio i de premsa escrita estaran repartides per les diferents instal·lacions olímpiques sense que ningú hi pari una especial atenció.

Seràn unes professionals més, d'entre milers d'homes, que hauran de lluitar per obtenir la informació o l'entrevista que més pugui interessar al seu mitjà i al públic.

No hi haurà cap diferència ni cap prioritat a l'hora d'exercir el seu dret d'informar. La gran quantitat de mitjans de comunicació i la gran competitivitat que existeix no permeten que hi hagi favoritismes.

El respecte per la dona dins del món esportiu ha anat augmentant en pocs anys gràcies a l'esforç de tots.

Avui, és un fet normal l'accés de les dones als estadis, encara que el tant per cent de dones especialitzades en informació esportiva sigui ridícul en relació a d'altres àmbits informatius.

La imatge masculista de l'esport ha anat evolucionant al ritme que ha imposat la societat.

No fa gaires anys ningú hauria permès, ni tan sols se li hauria acudit, que una dona treballés com a periodista esportiva.

L'evolució de la dona en el periodisme esportiu té una història molt curta.

La feminització d'aquesta especialitat periodística ha tingut diferents etapes, i la presència femenina s'ha incrementat, com també ha passat en la resta d'àmbits professionals de la societat. Una societat que ha reclamat la dona pels canvis socials, econòmics i polítics.

Encara que els percentatges pugen molt lentament, hem de ser optimistes, ja que durant molts anys la informació esportiva ha estat considerada una feina exclusiva d'homes.

La formació professional ha rebut una allau femenina. La seva presència s'ha multiplicat gairebé per quatre en l'última dècada. Més d'un 50 per cent d'estudiants de la Facultat de Ciències de la Informació són dones, una xifra que no es correspon després en els llocs de treball.

El percentatge de dones interessades per l'esport és molt petit, i les que ho fan s'han d'enfrontar després a un mitjà dominat per homes.

Curiosament, en principi ser una dona interessada en la informació esportiva és beneficiós. Les portes s'obren molt ràpidament. Però després, fer-se un lloc i fer-se valer, ja és una altra cosa.

Fins i tot hi ha hagut vegades que començar pel periodisme esportiu ha estat la fórmula per entrar dins del món periodístic i després seguir per altres camins considerats com més atractius, ja que encara avui en determinats ambients de la professió periodística es considera l'especialització en esports com una feina de segona categoria.

Les esportistes Lili Alvarez, María Luisa Antem i Carmen Trías de Bes van ser les primeres dones a Espanya que van fer periodisme esportiu, però no va ser fins que Mari Carmen Izquierdo, ara fa menys de 15 anys, va aparèixer per la pantalla de televisió parlant de futbol, i Mercedes Milá de motociclisme, que es van anar obrint les portes d'una professió fins aquell moment al cent per cent masculina.

Aquestes dones, a més de ser bones periodistes, havien de demostrar-ho cada dia. No podien permetre's el luxe de

ser mediocres. Sens dubte, per a elles va ser tot un repte.

La valentia i l'esforç d'aquestes dones peoneres va provocar immediatament un fort impacte en l'opinió pública.

La imatge, la veu i el punt de vista femení van connectar amb els telespectadors i lectors de tal manera que les empreses periodístiques van gosar apostar per acollir altres dones en les seves redaccions.

Les poques interessades que al començament es van atrevir a donar aquest pas van haver d'aprendre a marxar forçades a desenvolupar-se en un mitjà aleshores exclusivament masculí.

Però des de llavors, no gaires dones han sabut treballar acceptant els codis de conducta masculins. Uns codis, en alguns casos paternalistes i en d'altres seductors, i no tan sols en els llocs de feina, sinó també en els mateixos estadis.

L'aparició de la dona en el periodisme esportiu va forçar una sèrie de canvis obligats en els escenaris esportius. Així, per exemple, es van crear, encara que també per raons de tipus operatiu, sales de premsa al costat dels vestidors per així poder fer les entrevistes en igualtat de condicions amb els homes.

Fins aquell moment, els homes podien entrar als vestidors dels jugadors de futbol, de bàsquet i d'altres esports com si fossin a casa seva.

En canvi, un home no havia entrat mai en els vestidors d'un equip femení. Els codis de conducta masculina i la moral imperant ho impedien.

Sorprenentment, Espanya és un país que es pot considerar avançat respecte a la incorporació de la dona en el periodisme esportiu.

En països més desenvolupats que el nostre, com els Estats Units, país que d'altra banda es caracteritza pel seu gran conservadurisme, no hi ha gaires dones especialitzades en esports, la qual cosa fa que els canvis en els codis de conducta encara no estiguin prou resolts.

Per exemple, encara avui els periodistes entren als vestidors masculins sense problemes, i això ha provocat, no fa massa, greus conflictes.

Podem recordar, per exemple, la polèmica que es va aixecar no fa gaire quan una periodista nord-americana, Lis Olson, va acusar uns quants jugadors dels "New England Patriots," un equip de l'INFL, la lliga professional de futbol americà, d'haver-la envoltat i haver-li dirigit diversos comentaris obscens mentre els entrevistava.

Posteriorment es va ordenar una investigació, evidentment després que tots els jugadors haguessin negat els càrrecs.

El cas va suposar un autèntic escàndol, però de moment encara no s'ha arribat a establir cap solució i no hi ha cap prohibició per als periodistes d'accedir als vestidors.

Tots els esports han hagut d'evolucionar en aquests aspectes. Així, només fa sis anys, les dones tenien prohibit seguir una volta ciclista, ja que els corredors acostumen a resoldre les seves necessitats fisiològiques mentre van en bicicleta i estan competint, fet que no es considerava correcte que fos observat per una dona periodista.

Avui, sortosament, això ja no és un problema, i la dona segueix les proves ciclistes com si no passés res.

Pel que fa a la reacció dels protagonistes de l'esport davant les dones periodistes, aquesta ha estat i és, en general, bona, encara que totes les que ens dediquem a la informació hem tingut alguna sorpresa.

No seria qüestió de fer una relació de tècnics, directius i esportistes que no han sabut acceptar que una dona els entrevistés, ni tampoc de les crítiques que han rebut les cròniques firmades per dones, que n'hi ha, i amb noms i cognoms.

I és que a una dona se li demana molta més rigorositat i professionalitat que a un home, simplement pel fet de ser dona.

És evident que, com a totes les professions, per fer una feina ben feta és imprescindible estudiar, estar informat i especialitzar-se.

La mediocritat en el món actual, tan competitiu, no té cabuda. A mig termini només sobreviuran, ja siguin homes o dones, aquells periodistes que treballin permanentment per millorar els seus coneixements en tots els àmbits de la professió.

I dins de l'especialització que abans comentava, avui en dia, a causa del gran ventall d'esports-espectacle que existeixen, és fins i tot necessari un periodisme gairebé especialitzat en esports específics.

No voldria acabar aquest article sense mencionar un punt que considero important.

Encara hi ha una certa creença generalitzada que la dona no vol ascendir en la seva professió, i és que la societat encara no ha evolucionat el suficient per entendre que la dona pot ser mare si vol, sense que això perjudiqui la seva professió.

Aquest fet no hauria d'estar renyit en la trajectòria professional de la dona, però la realitat ens diu que les dones, si ho desitgen, han de saber compaginar dues feines: el treball i la família.

Són qüestions personals, però que transcendeixen a tots els àmbits laborals de la nostra societat.

També és cert que avui en dia, a Espanya, hi ha un tant per cent de dones que ocupen càrrecs de direcció, ja sigui de programes o d'informatius i totes han tingut una bona acollida professional.

La meua experiència professional em porta a la conclusió que no hi ha homes o dones, sinó professionals amb estils molt personals, amb més o menys èxit, però que, en definitiva, es desenvolupen en un mitjà que ha evolucionat i continua fent-ho al mateix ritme que ho fa la societat.■